

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-06-14
Besvaras senast
2023-06-21 kl. 12.00

Till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2022/23:780 Hinder för tillförsel av effekt i elnätet

Samtidigt som Sverige genom sin befintliga basindustri står längst fram globalt i den gröna industriomställningen växer också den gröna nyindustrialiseringen fram med nya etableringar, inte minst i mellersta och norra Sverige.

För att klara den gröna industriella omställningen kommer det att krävas såväl ökad energiproduktion som energieffektivisering, stora investeringar i elnät och snabbare tillståndsprocesser. Men det krävs också ett ändamålsenligt system för att hantera förfrågningar och nya anslutningar till elnätet.

I olika delar av landet har företag med större energibehov nekats anslutning till elnätet på grund av kapacitetsbrist. Något som bidragit till detta har varit att större industrier och företag kan reservera kraft i elnätet för tänkbara behov i framtiden, men det finns i dag inga incitament att lämna tillbaka outnyttjad kapacitet. En ytterligare del i detta som bidrar till kapacitetsbrist är att det existerar hinder i anslutningsköerna som producenter behöver förhålla sig till för att få tillföra effekt i elnätet. I dag tillämpas samma kösystem för utförsel och tillförsel av effekt i det regionala elnätet. Detta innebär att elproducenter som i dag står redo att bidra till att minska kapacitetsbristen inte kan göra det på grund av att man ligger längre ned i kön, samtidigt som andra producenter som inte är i skedet att kunna producera el står i vägen.

Den förra socialdemokratiska regeringen gav Svenska kraftnät i uppdrag att analysera om dagens hantering av förfrågningar till stamnätet om ökat abonnemang är ändamålsenlig. I rapporten där uppdraget återrapporteras konstateras att få krav ställs på de sökande, vilket gör att mindre mogna projekt kan blockera projekt som kan genomföras närmare i tid. Som ett resultat av analysen vidtar Svenska kraftnät nu en rad åtgärder för att förbättra processerna.

Men i rapporten konstateras också att ett projekts samhällsnytta inte vägs in vid ansökan och att elmarknadsförordningen och ellagen i dag inte medger att detta perspektiv vägs in i bedömningen.

Sammantaget innebär den nuvarande hanteringen att snabbare lösningar på elnätets kapacitetsbrist hindras, och den direkta konsekvensen blir att kommuner tvingas tacka nej till tusentals jobb när elintensiva företag inte kan etablera sig. Detta är ett stort problem, inte minst i Gävleborg som nationellt

sett har en högre arbetslöshet och är i behov av fler arbetstillfällen och en stärkt arbetsmarknad.

Vi har inte råd att hålla tillbaka utvecklingen av nya gröna industrijobb i hela landet – vare sig när det gäller det allvarliga läget för klimatet, att vår befintliga basindustri ska kunna fortsätta ligga längst fram i omställningen eller att se till att de nya gröna industrijobben som växer fram globalt ska hamna i Sverige.

Min fråga till energi- och näringsminister Ebba Busch är:

Anser ministern att den nuvarande processen för ansökningar om anslutning till elnätet i tillräcklig grad gynnar den gröna industriomställningen och avser ministern att vidta åtgärder med anledning av Svenska kraftnäts rapport?

.....

Linnéa Wickman (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch